

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין הפלסר באגדד ובסולת פלמו

גליון מס' 806

פרשת פנחס

כ"ג פנחס התשפ"ה

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנה בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברותניות ובגשמיז

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

משמשו בקודש של מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, ר' צבי חקק הי"ו, סיפר כי בימיו האחרונים של מרן זצ"ל, כאשר נפל למשכב היה מאושפז בבית חולים "הדסה". בלילה הראשון בבית החולים הבחנו שהיה מאוד טרוד. בנו, רבי משה ואנכי ניסינו לברר מה מפריע לו, אך הוא השיב כי "הכל בסדר". כשראינו שהכל לא בסדר, המשכנו לשאול, מה מפריע לו, עד שהסכים להשיב: "אני בלי ספרים! איך אתם רוצים שאני אהיה בסדר?!"

יודתי מהר והבאתי מבית הכנסת של בית החולים גמרא כבקשתו ועד הבוקר ישב ולמד תורה... במשך כל שהותו בבית החולים הבחנו בתופעה מופלאה: רוב הזמן הוא למד תורה גם מתוך הייסורים הקשים ביותר. הוא היה שוכב ולומד עד לאפיסת כוחות עד שהיה נרדם ממש. כשהיה נרדם עם הספר היינו נוטלים ממנו את הספר כדי שלא יפול ויתבזה, לא לפני שהיינו מסתכלים לאיזה דף הגיע. כשהיה מתעורר ביקש שיפתחו לו את הגמרא בדיוק בדף שהיה. כשלא היה לו כוחות ללמוד היה לומד ומשנן בעל פה. תורה בשבילו היה ממש כמו אוויר לנשימה, לא פחות!

בימיו האחרונים אמר, "אני לא מצליח ללמוד אני לא שווה כלום בלי תורה", הוא לא בכה סתם על כאביו שתקפוהו אלא בכה על כך שאינו יכול ללמוד תורה כהרגלו מזה קרוב לתשעים שנה ברצף ובאהבה עצומה.

ובהקשר לזה מסופר שכאשר ראש ישיבת "פורת יוסף", הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, נפטר לבית עולמו, התבקש הצדיק הגאון רבי ששון מזרחי זצ"ל, לספר על אישיותו שכן למד עמו חבורות במשך שנים ארוכות. "אין לי מה לספר". השיב.

השומעים השתוממו ושאלו, "הכיצד יתכן, הרי גדול בישראל היה ולמד עמו שנים כה רבות?!"

הסביר רבי ששון ואמר: "אמת, למדנו שנים רבות יחד, אך בכל אותם שנים רק למדנו בהתמדה וכלל לא דיברנו באמצע הלימוד..."

אם נתמיד בעבודת ה' שלנו ונעשה זאת יחד עם "חיות" והתלהבות בס"ד נצליח לעלות מעלה מעלה בדרגות התורה והיראה כאחד! הדבר תלוי בהערכה שלנו ללימוד התורה וקיום המצוות כי ככל שנעריך יותר את המצוות כך נשקיע ונתמיד יותר על התורה ועל העבודה.

בפתח הגליון

ברכה"ג אלון מאיר ואלק שלום"א

משה רבינו, יהושע, ואנחנו

כדי להסיר כל ספק, אין המאמר עוסק בפוליטיקה. עכשיו, לאחר הקדמה זו, נוכל לגשת אל העיקר.

לכמה מאמץ, סבורים אתם, איזה מסע שיכנוע ידרש, כדי להשיג מראש האופוזיציה הסכמה להתמנות לראשות הממשלה? את מי אפשר, יהיה לגייס כדי ללחוץ עליו שייאות לקבל את דין התנועה ולמלא רצון העם, ולשאת בנטל? איזו שאלה מופקעת. הרי הרושם שנוצר הוא, כי גם אם יהיה כרוך בשלשלאות של ברזל, אך אם יריח שמץ סיכוי, "יתק את היתרים כאשר יתק פתיל הנעורת בהריחו אש" (שופטים טז, ט) ויזנק קדימה. ולא רק הוא. מי אינו חותר, תרתי משמע, למישרה הנעלה! מי לא, חוץ ממני. על מגש של כסף תציעו. לא, תודה. מה, השתגעתי?

למה לא? ובכן, פסוק מפורש הוא: "שמים לרום וארץ לעומק, ולב מלכים אין חקר" (משלי כה, ג). ואמרו על כך בגמרא (שבת יא, ע"א): "אם יהיו כל הימים דיו, והקנים קולמוסים, והשמים יריעות, וכל בני האדם סופרים, אין מספיקים לכתוב עומק לבו של מושל". פירש רש"י: שצריך להקדיש תשומות ליבו לענייני כלכלה ולענייני מלחמות ולענייני חקיקה, והכל ביום אחד! כמה אחריות מוטלת על כתפיו, בענייני חוץ ופנים, מדיניות וביטחון, כלכלה וביטחון פנים. לכבות שריפות ולמנוע התלקחותן ולהתוות מדיניות ארוכת טווח, והוא גם ראש "המוסד" נחשף לכל הסודות הכמוסים העלולים להדיר שינה מעיניו של כל אחד, מי צריך את כאב הראש הזה, הניחוני במנוחה!

מדוע נזכרתי בכך, משום שבפרשת השבוע קיבלתי גיבוי לגישתי. עוד זכור כמה מיאן משה רבינו להתמנות למנהיג האומה. שבעה ימים הפציר בו הבורא יתברך, ורק כאשר חרה אפו במשה, רק אז נענה. הסכים לשאת במשא העם "כאשר ישא האומן את היונק" במשך ארבעים שנה. ועתה, בערוב ימיו, ממנה הוא את תלמידו בדבר ה': "קח לך את יהושע בן נון" (במדבר כז). קחנו בדברים, אשריך שזכית להנהיג בניו של מקום. לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעולם הבא. כנראה, שבעולם הזה אינם רוים רוב נחת: "דע שטרחנים הם, סרבנים הם". כך נהגו פרנסי ישראל מאז ומעולם. המגיד ממזריטש זצ"ל, ממלא מקומו וממשיך מורשתו של הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל, תלה את פירסומו ועלייתו לגדולה בכך שנסע פעם בחול המועד, שלא לצורך גדול. כשנפטר הצדיק רבי אהרן הגדול מקרלין זצ"ל ואדרת ההנהגה הוטלה על הצדיק רבי שלמה מקרלין זצ"ל, ל"ה, ברח אל המגיד מזלוטשוב זצ"ל כדי שיתמוך בו בסירובו לעמוד בראש העדה. כשנפטר הצדיק רבי מרדכי מלכוביץ זצ"ל פרץ ויכוח מר בין בנו, הצדיק רבי נח, לבין גדול התלמידים, הצדיק רבי מיכל: כל אחד טען שעל השני להתמנות, והצדיק רבי ברוך ממז'בוז' זצ"ל נדרש להכריע ביניהם. כשנפטר הצדיק רבי שלמה מרדומסק זצ"ל התלקח ריב דומה בין בניו, והצדיק רבי חיים מצאנז זצ"ל נדרש להכריע ביניהם. כשנפטר ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל חשש בנו, ה"לב שמחה" זצ"ל שייבקשו למנותו, וברח לחו"ל... כשנפטר ה"לב שמחה" התגלע ויכוח בין אחיו, ה"פני מנחם" זצ"ל לבנו, הרבי מגור שליט"א, כשכל אחד טוען שעל השני להתמנות...

ואנו עומדים ותוהים: הרי אין ספק, הכבוד מחמיא, והמשרה נכספת. מדוע נצרכו רבותינו לשיכנוע כה רב, למסע לחצים ממש? משום שידעו גודל האחריות. ידעו שיתבעו מהם דין וחשבון על כל מה שרק יכולים הם לפעול. אם יש איזו שהיא עוולה.

והלא דברים קל וחומר: אם כל רועה צאן נדרש למסור דין וחשבון על כל כבש, ולגלות מסירות כיעקב אבינו - רועה נפשות על אחת כמה וכמה!

ומדוע נכתב כל זה? משום שאותו תפקיד שנשאו משה רבינו ויהושע, שאול המלך ורבי יהושע בן פרחיה בעם ישראל, נושא כל אב משפחה במשפחתו! אותה אחריות, ויותר! כי המלך, ככלות הכל, אינו יכול לפקח על כל ילד בעם, ואילו האב נתבע לפקח על כל ילד במשפחתו! ובמיוחד, בייחוד, בימי חופשה אלו!

מטמונים מהפרשה הגיגים ומעשיות

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (כה, יא).

פסוק זה – אמר הצדיק רבי מנדל מקוסוב – ניתן להבינו על פי משל: למלך אחד היה בן יחיד חביב, אשר נפשו קשורה בנפשו. פעם אחת הכעיס בן המלך את אביו כעס כה גדול, עד שאביו גרשו מעל פניו ולא אבה להוסיף ולראותו. גלה בן המלך מביתו וחי כאחד העניים. אחד מאוהביו של המלך שמע את הדברים ודיבר על ליבו רבות, עד שהסיר את חמתו של המלך מעל בנו, ואף הסכים בשמחה שישוב אל הארמון. באותה שעה – אמר רבי מנדל – שמח המלך שמחה כפולה – גם שחמתו, שבערה בו זמן כה רב – שככה וגם שחימה זו עברה וסרה מעל בנו האהוב. כן הוא גם הנמשל – סיים הרבי – הפסוק משבח את פנחס בשני דברים: האחד ש"השיב את חמתו" ועוד שעשה כן "מעל בני ישראל" האהובים למקום!

"לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום" (כה, יב).

במדרש (במדבר רבה פרשה כא) מובא שכך אמר הקב"ה: "בדן הוא שיטול שכרו, לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום!" משל לנער אחד שהיה משרת בביתו של עשיר אחד, ובתמורה לעבודתו היה אוכל על שולחנו של העשיר. פעם אחת, בעיצומה של סעודת פורים, כאשר היו מסובים רבים על שולחנו של העשיר, הגיע סוחר אחד וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. אינני יכול – דחה אותו העשיר – כעת זמן משתה ושמחה, שוב מחר ואתן לך את כל אשר תבקש. אדוני – אמר הנער וקם מעם השולחן – אני ארוץ אל החנות ואביא לו את כל אשר ביקש.

מדוע לך להפסיק את סעודתך? שאלו העשיר. ומה בכך? השיב הנער המסור – כהרף עין אלך ואשוב. אמר ועשה. למחרת היום בא העשיר אל הנער ושאל: אמור נא לי, כמה מגיע לך בעד עבודתך אצלי כל השנים? לא מגיע לי דבר – השיב הנער – שהרי סיכמנו שבתמורה לעבודתי אוכל על שולחןך. אכן, כך סיכמנו בתחילה – אמר העשיר – כי סברתי שאכילתך חביבה עליך כל כך שהיא חשובה לך כמשכורת, אולם כעת, כאשר ראיתי שאין הארוחה חשובה בעיניך כל כך, עד שעזבת הכל ופנית לעזור לי, מן הראוי שתקבל משכורת של ממש.

כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד מדובנא – ידוע הדבר, כי אין בכוחו של האדם לגמול טובה לקדוש ברוך הוא על כל חסדיו המרובים שגומל עמנו תמיד, ואף אדם המקיים תמיד את דבר ה' ושומר מצוותיו, הרי מקבל את חייו במתנה שאין גדולה הימנו.

אולם – סיים המגיד – פנחס, שסיכן את חייו וחרף נפשו למות על קדושת ה', שהרי לולא הניסים שנעשו עמו היה מאבד את חיותו; אם כן, גילה דעתו שחייו לא נחשבים בעיניו למאומה, ומשום כך אומר המדרש: אמר הקב"ה: "בדן הוא שיטול שכרו! שכר אחר, על כן: "הנני נתן לו את בריתי שלום!"

ביני לבני

הרה"ג **יחיאל פליסקין** שליט"א
מח"ס "שתולים בבית השם" ועוד

עזרה בבית (ג)

ובכן שימו לב לתרגיל הבא: דמיינו לעצמכם שאתם,

ההורים – גלגל השיניים המרכזי, ואילו עשרת הגלגלים הקטנים – הם הילדים החמודים שהקב"ה נתן לכם, כעת אתם אומרים את קוד ההפעלה: "מפעילים בית יחד", מסובבים את הגלגל שלכם (-מבצעים את הליבה של תחזוק הבית), וכתוצאה מכך כל הגלגלים הקטנים מסתובבים (-הילדים עושים עשרות פעולות קטנות וגדולות בבית), הגלגלים הקטנים מחזירים לכם אנרגיה – מסובבים גם אתכם, וחוזר חלילה. עד כאן התרגיל, שמתבצע - לבינתיים - במחשבה שלכם.

מה ההגיון?

כל עוד תראו את הילדים כמערכת הפעלה נפרדת, הדורשת הפעלת כל גלגל עם מנוע נפרד, תזדקקו להפעיל הרבה מאד אנרגיה, אולי אפילו תצטרכו כור אטומי לצרכי שלום בחצר ביתכם...

עולים במעלות הגות, מחשבה ומוסר

מי יכול לראות שפוגעים באביו ולעמוד מנגד?

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה, יא). הקב"ה ייחס חשיבות רבה לקנאתו של פנחס כי היא נבעה מתוך מסירות נפש ואכפתיות מציוויו. העובדה, שהקב"ה העניק לו שכר גבוה על קנאתו כמו שנאמר, "לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו'" (כה, יב-יג).

אך עדיין יש להבין, מדוע פנחס זכה לשכר כה גבוה?

נתבל את התשובה במעשה קצר שהביא רבנו יוסף חיים זצוק"ל: פעם אחת, המלך יצא לצוד צייד ביער ולפתע, חבורת שודדים קמו עליו להורגו. אחר משומרי הראש של המלך זינק עליהם והרג את כולם בזה אחר זה. המלך הודה לשומר והמשיך במסע הצייד שלו.

כעבור מספר שבועות, המלך יצא שוב ליער וגם הפעם אנשי בליעל ניסו להורגו, אך הפעם שומר הראש שלו לא היה לידו. נושא כליו של המלך, אזור אומץ ובאופן מפתיע שלף את חרבו של המלך מנדנו ונאבק עם השודדים בחירוף נפש עד שהרג את כולם. לאחר המעשה, המלך יצא מגדרו הודה לו מקרב לב, העניק לו את אות הגבורה וגידלו בתפקיד רם.

שאלהו עבדיו, "כבוד מלכנו, אם יורשה לנו לשאול, מדוע המשרת הזוטר זכה בכל הכבוד הזה? הרי רק לפני שבועות מספר, שומר הראש של כבודו, הציל את מלכנו אך לא זכה להערכה מיוחדת.

השיב המלך ואמר: "שומר הראש עשה בסך הכל את עבודתו, אך המשרת הזה אינו בקי בתורת הלחימה ואינו מיועד לכך אבל למרות זאת שם נפשו בכפו כדי להצילני, הלא תבינו זאת?"

התורה מדגישה את ייחוסו ותפקידו של פינחס לאחר שהרג את זמרי בן סלוא יחד עם המדינית: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן". פנחס, היה בעל תפקיד רוחני, לשרת בבית ה' ולהקריב קורבנות כך גם אביו וסבו מדורי דורות הרי הוא לא היה בקי בתכסיסי מלחמה, אך בכל זאת כאשר ראה ששמו של מלך מלכי המלכים, מחולל, יצא מגדרו להגן על כבודו.

לכן אמר הקב"ה בדן הוא שיטול שכר (במדבר רבה כא, א).

פנחס זכה לברית כהונת עולם תחת אשר קינא לאלוקיו. לדאבון ליבנו, אנו רואים בכל יום ויום שפוגעים באבא שלנו, רומסים ברגל גסה את השבת, את הכשרות והצניעות, מסיתים נגד כל דבר שבקדושה, ואנחנו יושבים בחיבוק ידיים ולא עושים דבר. וכי כך הוא רצון ה'? לא, חלילה אין לעשות מעשה של אלימות שיביא רק לתוצאה הפוכה וחילול ה' נורא, אך עלינו לנסות ולהחזיר למוטב כי חושך לא מגרשים במקלות וגם לא באבנים! חושך מסלקים באור ואין אור אלא תורה שנאמר, "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי, כג) ומאור שבה מחזירה למוטב העיקר שנראה שאיכפת לנו מהשכינה המתאבקת בעפר!!!

אבל אם בתפיסה הפנימית שלכם – כולכם מנוע אחד של "מפעילים בית יחד", אשר הגלגל הגדול שלו מפעיל את כל הגלגלים, והם בתגובה מייצרים אנרגיה משלהם, ומחזירים לכם אנרגיה (-עוזרים לכם בשמחה בכל מה שהם יכולים) – אזי העזרה בבית תזרום: הילדים - יעשו הרבה יותר, אתם - תצטרכו לגייס הרבה אנרגיה כדי להפעילם, והנה הפתעה... גם הילדים עצמם יצטרכו לגייס פחות אנרגיה: כי כאשר תפוסת "גלגל השיניים" תחלחל אל הילדים, גם הם יפעלו מתוך גלגל = פחות אנרגיה, יותר תוצאות!

תכל'ס, מה יקרה כתוצאה מהתרגיל?

אם תבצעו את התרגיל עם עצמכם מדי פעם, נניח פעם ביום, אזי עם הזמן - (1) כשתבקשו מהילדים לבצע את תפקידיהם בבית, תיענו הרבה יותר.

למה? כי האופן שבו תבקשו לא יהיה ב'תחנונים' ולא ב'פקודה', אלא - ב'זרימה' טבעית וספונטנית, פשוט תזרימו אליהם את התפקיד. כך אתם לא 'לוקחים' מהם כח, אלא 'מעניקים' להם כח. בגליון הבא א"ה נראה עוד השפעות טובות שיהיו כתוצאה מהתרגיל הנ"ל. בהצלחה.